



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 27 grudnia 2024 r.

Poz. 5902

UCHWAŁA NR V/54/2024 RADY GMINY NURZEC-STACJA

z dnia 23 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742 i 743, 858, 1572) Rada Gminy Nurzec-Stacja uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nurzec-Stacja.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady
Kamil Grzyb

Załącznik do uchwały Nr V/54/2024
Rady Gminy Nurzec-Stacja
z dnia 23 grudnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2025-2027**

Nurzec-Stacja 2024

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Spis treści:

I.	Wstęp	str. 3
II.	Uwarunkowania prawne realizacji programu	str. 3
III.	Formy i organizacja wspierania rodziny	str. 4
IV.	Diagnoza społeczna Gminy Nurzec-Stacja	str. 7
V.	Analiza SWOT	str. 10
VI.	Cel główny i cele szczegółowe Programu	str. 12
VII.	Adresaci Programu	str. 14
VIII.	Realizatorzy Programu	str. 14
IX.	Finansowanie Programu	str. 15
X.	Monitoring	str. 15
XI.	Podsumowanie	str. 15

I. Wstęp

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 zwany dalej Programem powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z art. 176 pkt 1. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Nurzec-Stacja w latach poprzednich.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Dzieci potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony osób dorosłych, których obowiązkiem jest zapewnienie im opieki i odpowiednich warunków do harmonijnego rozwoju. W związku z powyższym niezwykle ważne jest otoczenie rodziny należytą uwagą i troską. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z art. 176 pkt 1, obliguje gminy do realizacji zadania jakim jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Przepisy ww. ustawy wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania. W pierwszym z nich kładzie się nacisk na wsparcie rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, w drugim natomiast na zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania dziecka przez rodziców.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nurzec-Stacja na lata 2025-2027 jest strategicznym dokumentem gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada on kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb.

Podmiotem realizującym zadania ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej na poziomie Gminy Nurzec-Stacja jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji.

II. Uwarunkowania prawne realizacji programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483);
- Konwencję o prawach dziecka; przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1576);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2024 poz. 323 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1993 ze zm.).

III. Formy i organizacja wspierania rodziny

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej definiuje wsparcie rodziny jako zespół planowych działań, których celem jest przywrócenie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do ich pełnienia, a system pieczy zastępczej jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Podmioty te realizują zadania z zakresu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

W celu ochrony autonomii rodziny przed nieuprawnioną i nadmierną ingerencją struktur państwa ustawodawca wskazał szereg zasad, jakimi powinny się kierować podmioty odpowiedzialne za realizację zadań z zakresu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. Stosując ustawę powinny mieć one na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- powrotu do rodziny;
- utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- stabilnego środowiska wychowawczego;
- kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Zakres zadań ustawowych z obszaru wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej określonych dla samorządu terytorialnego szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego posiada odmienny charakter, jest wobec siebie komplementarny i uwzględnia zasadę pomocniczości. Zadania uwzględniające zaspokajanie codziennych potrzeb obywateli realizowane są na poziomie gminy, która w przeważającej mierze pracuje z rodziną biologiczną w celu przywrócenia jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej – tu mamy głównie do czynienia z profilaktyką i wsparciem. Zadania o charakterze interwencyjnym i osłonowym, w sytuacji, gdy rodzina biologiczna nie jest w stanie pełnić funkcji opiekuńczo-wychowawczej i konieczne jest czasowe lub stałe umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej spoczywają na powiecie, zaś samorząd województwa odpowiedzialny jest za zadania o charakterze rozwojowym – promowanie i upowszechnianie innowacji w pracy z dzieckiem i rodziną, wzmacnianie potencjału kadr pracujących w obszarze wsparcia rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez organizowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr gmin i powiatów, budowanie planów strategicznych, opartych o diagnozę potrzeb w zakresie wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych oraz organizowanie i prowadzenie postępowania adopcyjnego. Jednostki administracji rządowej szczebla wojewódzkiego i centralnego wykonują zadania o charakterze planistycznym, diagnostycznym, monitorującym i kontrolnym.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej precyzuje zadania spoczywające na poszczególnych jednostkach administracji publicznej. I tak do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy rodzinom mającym trudności w
 - wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ponoszonych przez rodziny
 - wspierające;
 - współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
 - sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
 - prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina zapewnia wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Podstawowe formy wspierania rodziny na poziomie gminnym to praca z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Rodzina może otrzymać wsparcie poprzez działania prowadzone przez instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Formy pracy z rodziną są zróżnicowane, dopasowane do jej potrzeb i posiadanych zasobów oraz uwzględniają podmiotowość rodziny i jej członków. Wśród głównych form pracy z rodziną wymienić można:

- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne;
- terapię i mediację;

- usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne;
- pomoc prawną, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji – grup wsparcia i/lub grup samopomocowych.

Praca z rodziną prowadzona jest również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu przywrócenia jej funkcjonalności opiekuńczo-wychowawczej, umożliwiającej powrót dziecka do rodziny. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny, jeśli zachodzi taka konieczność, zostaje przydzielona pomoc asystenta rodziny.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- rodzinnej pieczy zastępczej jako: rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka,
- instytucjonalnej pieczy zastępczej jako: placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo -terapeutyczna, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Rodzina zastępcza zapewnia dziecku opiekę oraz wychowanie w warunkach zbliżonych do warunków rodzinnych. Może być:

- spokrewniona tworzona przez małżonków lub osoby, które są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (pradziadkowie, dziadkowie, siostra, brat);
- niezawodowa rodzina tworzona przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (krewni i powinowaci, niespokrewnieni);
- zawodowa rodzina tworzona przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W rodzinie może przebywać do 3 dzieci;
- zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego jest to forma pieczy o charakterze interwencyjnym. Jednocześnie może w rodzinie przebywać maksymalnie 6 dzieci. Czas przebywania wynosi 4 miesiące, jednakże w szczególnych przypadkach czas może zostać wydłużony do 8 miesięcy;
- zawodowa specjalistyczna w której umieszczone są dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu nieletnich, wymagające szczególnej opieki ze względu na niepełnosprawność lub sytuację życiową (np. małe matki z dziećmi).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki:

- 10% -wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30%- wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50%- na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej:

rok	liczba dzieci	Kwota odpłatności za pobyt w zł
2021	6	52 006,41
2022	6	52 119,00
2023	5	42 991,83

IV. Diagnoza Gminy Nurzec-Stacja

Liczba ludności Gminy Nurzec-Stacja na dzień 31 grudnia 2023 r., zgodnie z danymi GUS, wyniosła 3 505 osób: 527 to osoby do 18 roku życia, 904 - to osoby w wieku poprodukcyjnym, które stanowią 25,79% ogólnej liczby mieszkańców. Wskaźnik procentowy liczny ludności korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej w 2023 roku wynosi 5,02%. Zgodnie z danymi udzielonymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach na dzień 31 grudnia 2023 z terenu gminy Nurzec-Stacja zarejestrowanych było 123 osoby bezrobotne (45 kobiet), w tym zaś 81 długotrwale. Stopa bezrobocia w województwie podlaskim wyniosła: 7,0%, w powiecie siemiatyckim - 6,3%, zaś w Gminie Nurzec-Stacja – 5,9%. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii (liczbę ludności w podziale na płeć i grupy wiekowe), rynku pracy (liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale, liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej) i infrastruktury społecznej.

Infrastruktura społeczna stan na dzień 31 XII

Wyszczególnienie	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	13	11	11	11
Liczba wniosków złożonych na mieszkania komunalne z zasobów gminy	4	0	0	0
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	0	0	0	0

Liczba rodzin i Liczba osób korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób
2020	106	236
2021	97	199
2022	102	185
2023	93	176

Powody udzielania pomocy rodzinom w 2023 roku

Powodu udzielania pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem
Ubóstwo	61
Bezrobocie	55
Niepelnosprawność	14
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	26
Długotrwała lub ciężka choroba	19
Alkoholizm	21
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	12
Bezdomność	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4
Zdarzenia losowe	2

Główne powody przyznania pomocy dla rodzin jedno i wieloosobowych w 2023 roku

Typ rodziny					
Powód przyznania	ogółem	1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
ubóstwo	60	40	6	4	10
bezrobocie	54	34	8	3	9
długotrwała lub ciężka choroba	19	12	4	1	2
alkoholizm	21	18	2	0	1

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć w 2023 roku

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	42	22	20
Wiek produkcyjny	73	22	51
Wiek poprodukcyjny	19	7	12

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej i systemu wsparcia rodziny

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych w zł
2020	5 097 710
2021	4 952 177
2022	3 620 005
2023	3 107 507

Zadania ośrodka pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej					
Zasilek stały					
Liczba osób	23	20	19	19	16
Kwota świadczeń z złotych	118 463	98 936	88 181	99 153	96 197
Zasilek okresowy					
Liczba osób	80	63	55	55	46
Kwota świadczeń z złotych	225 302	181 637	163 121	166 498	158 745
Zasilek celowy					
Liczba osób	47	44	37	55	49
Kwota świadczeń z złotych	23 127	15 153	23 735	28 893	35 611
Zasilek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego „Posilek w szkole i w domu”					
Liczba osób	20	18	23	50	47
Kwota świadczeń z złotych	4 620	6 100	10 214	19 766	29 210

Świadczenia niepieniężne: posiłek					
Liczba osób	71	53	39	36	40
Kwota świadczeń z złotych	20 145	11 373	15 411	19 234	28075
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej i schronienie					
Liczba osób	14	17	13	13	13
Kwota świadczeń z złotych	371 393	369 208	302 120	349 389	419 788
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza					
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	43 806	46 784	52006	52 119	42 992

Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%.

rok	2020	2021	2022	2023
Wskaźnik pracy socjalnej	107,55%	103,09%	101,04%	96,55%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	106	97	96	87
Praca socjalna ogółem	114	100	97	84

System świadczeń rodzinnych ma na celu pomoc rodzinom, które nie są w stanie zaspokoić wszystkich własnych potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci.

Rok	Liczba rodzin	Kwota w złotych
2023	162	1 825 212,41 zł

Systematycznie każdego roku wzrastają wydatki na świadczenia opiekuńcze.

Świadczenia opiekuńcze	Kwota świadczeń				
	2019	2020	2021	2022	2023
Zasiłek pielęgnacyjny ogółem	147 348,00	167 895,00	159 721,00	156 483,00	154 110,00
Świadczenie pielęgnacyjne	267 648,00	351 556,00	390 610,00	610 430,00	1 011 088,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	22 320,00	37 903,00	15 128,00	0,00	0,00
razem	437 316,00	527 354,00	565 459,00	766 913,00	1 165 198,00

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował rządowy program „Rodzina 500+” do 31.05.2022 r. W 2016 roku miesięcznie wypłacano świadczenia dla ok 350 dzieci.

Rok	Liczba rodzin	Kwota w złotych
2020	248	2 551 661,00
2021	255	2 535 526,00
2022	250	1 033 767,00

Od 2014 roku, zgodnie z ustawą o Karcie Dużej Rodziny, gmina Nurzec-Stacja realizuje zadanie związane z jej obsługą. Jest to system zniżek dla rodzin liczących przynajmniej troje dzieci, lub dla rodziców, którzy wychowali co najmniej trójkę dzieci. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Do dnia 31 grudnia 2023 r. przyznano w formie tradycyjnej lub elektronicznej 664 karty dla 234 rodzin.

System przeciwdziałania przemocy domowej jest skuteczny, gdy działają w nim wszystkie elementy pomocy zagrożonej rodzinie: policja, pomoc społeczna, samorząd powiatowy i gminny, prokuratura, sądownictwo, służba zdrowia, szkoły i inne, a także gdy mają wypracowane i drożne kanały przepływu informacji oraz procedury właściwych działań.

Lp	Rok	Ilość Niebieskich Kart - A	Ilość rodzin	Ilość NK zakończonych	Ilość posiedzeń ZI/GR	
1	2020	13	17	18	4/13	
2	2021	17	14	10	3/14	
3	2022	10	9	13	3/20	
4	2023	16	15	12	4/32	
rok	Ofiara przemocy			Sprawca przemocy		
	Kobieta	Mężczyzna	Dziecko	Kobieta	Mężczyzna	Dziecko
2020	9	3	4	3	10	0
2021	11	1	2	2	13	0
2022	7	4	0	3	5	1
2023	12	1	6	2	13	0
Rok	Liczba rodzin	Dokumenty sporządzone przez ZI/GR				
		NK-C	NK-D	Wystąpienie do Sądu Rodzinnego	Wystąpienie do prokuratury	Wystąpienie do GKRPA
2020	13	9	10	2	1	9
2021	14	6	8	3	1	5
2022	9	7	6	1	0	1
2023	15	10	12	3	0	4

Gmina Nurzec-Stacja co rocznie zatrudnia psychologa, który równocześnie jest terapeutą od uzależnień, który świadczy swoje usługi na rzecz dzieci i młodzieży, rodziców kadry nauczycielskiej jak również osób, walczących z uzależnieniami i dotkniętych problemem przemocy.

V. Analiza SWOT

W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa zintegrowana metoda typu SWOT. Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację w Gminie Nurzec-Stacja.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> · Dobre rozeznanie i doświadczenie lokalnych instytucji w pracy z rodzinami. · Wypracowany system współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny (OPS, PCPR, Policja, Sąd, służba zdrowia, oświata). · Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny. · Obowiązujące programy. · Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. · Działalność GKRPA (psycholog, terapeuta ds. uzależnień, pedagog). · Rozwinięta baza obiektów sportowych oraz sieć placówek opiekuńczych i oświatowych (żłobek, przedszkole, szkoły podstawowe). · Szeroka oferta zajęć dla dzieci w gminie organizowanych przez GOUK, Bibliotekę. · Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży (w tym liczne działania z zakresu profilaktyki uzależnień). 	<ul style="list-style-type: none"> · Bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo-wychowawcze rodziców. · Niski poziom świadomego Rodzicielstwa. · Bierna postawa i brak zaangażowania rodzin wobec występujących problemów, niechęć do nawiązywania Współpracy. · Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w gminie. · Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach · dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/nauczyciela. · Brak rodzin wspierających. · Wyuczona bezradność i uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów. · Nieumiejętność zagospodarowania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. · Ryzykowne zachowania wśród dzieci i młodzieży.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> · Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. · Edukacja rodziców, wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczej. · Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania środków finansowych. · Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin charakterze socjalnym. · Podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami. · Zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej i cyberprzemocy. · Możliwość realizowania programów profilaktycznych w placówkach oświatowych. · Rozpowszechnianie i promowanie działań wspierających rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> · Słabnięcie więzi i tradycji rodzinnych. · Rozpad związków rozwody, separacje. · Wzrost kosztów utrzymania rodzin. · Nieumiejętność komunikowania się, rozwiązywania konfliktów. · Zaniedbania emocjonalne dzieci. · Brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dzieci. · Zatrudnienie poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności. · Zjawisko przemocy rówieśniczej i agresji, a także autoagresji wśród dzieci i młodzieży. · Nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, środki odurzające, Internet. · Niskie zaangażowanie się rodzin w realizowane działania. · Niepewność finansowania działań (niestabilność, ograniczone środki finansowe). · Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych. · Wypalenie zawodowe pracowników

VI. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Program Wspierania Rodziny w Gminie Nurzec-Stacja na lata 2025-2027 wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w obszarze wspierania rodziny.

Celem głównym Programu jest „Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin.
2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
3. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
4. Wzmacnianie systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

Działania w ramach realizacji poszczególnych celów zostały opisane poniżej.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin			
Działania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźnik realizacji zadania	Termin realizacji
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności (świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, stypendia itp)	GOPS	- liczba rodzin objętych pomocą społeczną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, stypendium itp.	2025-2027
Objęcie dzieci i młodzieży programem	GOPS	- liczba osób objętych dożywianiem w formie posiłków, zasiłków celowych na żywność	
Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze			
Działania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźnik realizacji zadania	Termin realizacji
zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze w tym: rodzinom wychowującym ciężko lub nieuleczalnie chore dziecko „Za życiem”,	asystent rodziny, pracownicy socjalni	liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych asystenturą - liczba dzieci z niepełnosprawnością	2025-2027

Praca z rodziną w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej	pracownicy socjalni, PCPR, kuratorzy	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - liczba dzieci, które powróciły do rodziny	
Objęcie rodzin specjalistycznym poradnictwem (psycholog, terapeuci, prawnik)	GKRPA PCPR	- liczba rodzin objętych specjalistycznym wsparciem - rodzaj wsparcia	
Praca socjalna prowadzona z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze	Pracownicy socjalni	- liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pracą socjalną	
Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów z uzależnieniem oraz przemocą domową	GKRPA, ZI	- liczba rodzin objętych pomocą w związku z procedurą „NK”	
Podjęmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny			
Podjęmowanie i promowanie działań umożliwiających podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w tym: edukacyjne, profilaktyczne	GOPS Oświata	- liczba szkoleń, warsztatów, spotkań - liczba uczestników	
Organizacja dla dzieci i młodzieży czasu wolnego (zajęcia profilaktyczne, spotkania itp.)	GOUK, oświata	- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach - liczba zajęć/spotkań	
Podjęmowanie działań prewencyjnych i interwencyjnych mających na celu rozwiązywanie sytuacji konfliktowych	Sąd, kuratorzy, policja, oświata, GOPS	- - liczba działań interwencyjnych podjętych przez służby pomocowe	
Profilaktyka zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży	GOPS, oświata, GKRPA, policja	- liczba warsztatów, szkoleń - liczba uczestników warsztatów, szkoleń	
Podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej	GOPS, oświata, GKRPA, ZI	- liczba osób biorących udział w podnoszeniu kompetencji zawodowych z zakresu wspierania rodziny	
Wzmacnianie systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej			
Działania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźnik realizacji zadania	Termin realizacji
Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	GOPS, PCPR	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - kwota poniesionych wydatków	2025-2027
Upowszechnianie wiedzy o dostępnych formach wsparcia rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	PCPR	- liczba podmiotów świadczących na terenie gminy oraz powiatu pomocy i wsparcia na rzecz rodziny	
Współpraca z sądami i instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej	GOPS, PCPR, sądy, kuratorzy, ZI	- liczba spraw	
Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem	GOPS, Oświata, ZI, GKRPA, kuratorzy	- liczba warsztatów, spotkań - liczba uczestników zajęć	

VII. Adresaci Programu

Odbiorcami Programu będą rodziny z terenu Gminy Nurzec-Stacja ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, są zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, problemem uzależnień oraz te, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Odbiorcami Programu są również przedstawiciele instytucji i służb zaangażowanych w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Zatem odbiorcami Programu są:

- a) rodziny przeżywające wielorakie trudności, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny borykające się z problemem długotrwałej choroby, niepełnosprawnością, rodziny dotknięte przemocą, uzależnieniami lub innymi problemami powodującymi wzrost ryzyka wykluczenia społecznego,
- b) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki i wsparcia, w tym szczególnie dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- c) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin,
- d) kadra pracowników zaangażowanych w pomoc rodzinom, asystenci rodziny.

VIII. Realizatorzy Programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2025-2027. Jest dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji. Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji we współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Gminy w Nurcu-Stacji;
- Zespołem Interdyscyplinarnym w Nurcu-Stacji;
- policją i sądami;
- placówkami oświaty ;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nurcu-Stacji;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach;
- Powiatowym Urzędem Pracy w Siemiatyczach;
- kuratorami społecznymi i zawodowymi,
- organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami.

IX. Finansowanie Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Nurzec-Stacja na lata 2025-2027 odbywać się będzie w ramach:

- środków budżetu gminy;
- budżetu Państwa;
- środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITORING

Program na lata 2025-2027 będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Monitorowanie działań będzie dokonywane poprzez analizę następujących danych:

- a) liczba rodzin objęta pomocą społeczną;

- b) liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych oraz stypendiów szkolnych;
- c) liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego;
- d) liczba rodzin i dzieci korzystających z posiłków;
- e) liczba założonych procedur Niebieskiej Karty;
- f) liczba osób objętych pomocą asystenta rodziny;
- g) liczba osób, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa;
- h) liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- i) liczba rodzin korzystających z innych systemów wsparcia dla rodzin, Karty Dużej Rodziny.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nurzec-Stacja na lata 2025-2027 zakłada stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a w rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobycia nowych umiejętności.

Aby uzyskać zamierzone cele w realizację powinny włączyć się instytucje i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, zminimalizowanie negatywnych zdarzeń oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny.